

ת"פ 39664/02/19 - מדינת ישראל נגד ת' ר' א'

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 39664-02-19 מדינת ישראל נ' א'

לפני בעניין:	כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד שירה מלול דבש מתביעות ירושלים
נגד הנאשמת		ת' ר' א' ע"י ב"כ עוה"ד נטע לוי מטעם הסניגוריה הציבורית

גזר דין

כתב האישום המתוקן

1. הנאשמת הודתה בכתב אישום מתוקן בביצוע עבירה של **פציעה כשעברין מזוין**, לפי סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי במהלך חודש מרץ 2018 בביתה בירושלים, פצעה הנאשמת את בן זוגה (**המתלונן**) בנשק קר. בעקבות חוסר שביעות רצונה של הנאשמת מכך שהמתלונן לא שטף כלים, היא נטלה סכין וחתכה את המתלונן באמת ידו הימנית, וכתוצאה מכך המתלונן דימם. אין חולק, כי המתלונן, כמו גם הנאשמת, הם אנשים עם מוגבלות קוגניטיבית.

מהלך הדין

2. כתב האישום תוקן ללא הסכמה עונשית לאחר שנתקבלה חוות דעת של וועדת האבחון, ובהמשך הוסכם על שליחת הנאשמת לשירות המבחן לקבלת תסקיר. אציין, כי בקשות לעיכוב הליכים שהגישה ההגנה נדחו על-ידי המחלקה לעיכוב הליכים במשרד המשפטים.

תסקיר שירות המבחן

3. מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשמת כבת 47, גרושה מהמתלונן לו הייתה נשואה כ-17 שנים. כיום היא מתגוררת בגפה ועובדת עם קשישים. ברקע אבחונה של הנאשמת כמי שמתמודדת עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, אך כיום מוגדרת כמי שיש לה הנמכה קוגניטיבית. מתברר, כי גם המתלונן הוא בעל צרכים מיוחדים, ומאופיין כאגרן כפייתי. מערכת היחסים בין השניים הייתה מורכבת והנאשמת תיארה נקיטת אלימות

כלפיה מצדו של המתלונן ולדבריה הגנה על עצמה. לנאשמת אין כל רישום פלילי, היא נהנית מתמיכת המשפחה, ואמה, כבת 80, משמשת לה אפטרופסית. שירות המבחן עמד על המצוקה שחשה הנאשמת בעקבות הימשכות ההליך הפלילי והמליץ לסיימו נוכח מכלול השיקולים בהטלת של"ץ בהיקף 60 שעות ובצו פיקוח למשך שנה, על-מנת להבטיח מעטפת פיקוח ותמיכה בתקופה זו.

מידע אבחוני נוסף על אודות הנאשמת

4. **וועדת האבחון** שפגשה בנאשמת עמדה על קורותיה כפי שתוארו לעיל. התרשמות הוועדה הייתה, כי קיים ספק אם הנאשמת הבינה, בעת חקירתה במשטרה, שלא על ידי חוקר מיוחד, את מהות החקירה. עם זאת קבעה הוועדה שהנאשמת מתפקדת ברמה שאינה מוגבלות שכלית התפתחותית, אם כי היא גבולית בתפקודה. לכן נקבע כי היא כשירה לעמוד לדין ואחראית למעשיה, שכן היא מבינה במידה הנדרשת ועל-פי מוגבלותה, את המעשים, ידעה להתייחס אליהם, וכך גם היא מבינה את ההליך ותפקידם של הגורמים השונים בהליך המשפטי.

5. במסגרת הטיעונים לעונש הוצגה בפניי גם **חוות דעתה של גב' אמירה גרינברג כגן**, פסיכולוגית שיקומית מומחית, מאבחנת וכותבת חוות דעת. מדובר בחוות דעת מפורטת ביותר המתייחסת למכלול קורותיה של הנאשמת, לרבות התייחסותה להליך הפלילי שלפניי. מחוות הדעת עולה תמונת חיים מורכבת מאוד, כאשר נוסף להנמכה הקוגניטיבית עמה מתמודדת הנאשמת, היא גם מתמודדת עם הפרעה נפשית שטופלה תרופתית במשך מספר שנים. כמו כן ציינה הפסיכולוגית את הקשר ההדוק שבין קשייה הרגשיים של הנאשמת לבין התנהגותה בפועל והקושי שלה בוויסות רגשי. בסופו של דבר נכתב, כי ללא המשך תמיכה וטיפול רצופים, יש חשש מפני התדרדרות מצבה של הנאשמת, שכיום נמצאת בסביבת מגינה ותומכת. הפסיכולוגית המליצה על נקיטת גישה שיקומית בעניינה של הנאשמת.

טיעונים לעונש

6. ב"כ המאשימה עתרה למתחם ענישה שבין 8 ל-16 חודשים מתוך הכרה בנסיבות המקרה החריגות וכשלטענתה מדובר בחריגה מן המתחם הראוי ברגיל. לפיכך, עתרה להטיל על הנאשמת עונש בתחתית המתחם שיוכל להיות מרוצה בעבודות שירות ומאסר מותנה. הסניגורית מנגד הדגישה את חריגות המקרה ואת נסיבותיה הקשות של הנאשמת, וביקשה לאמץ את המלצת שירות המבחן.

קביעת מתחם העונש ההולם

7. בבוא בית המשפט לגזור את הדין עליו לקבוע תחילת את מתחם העונש ההולם למקרה בנסיבותיו על סמך עקרון ההלימה, המבוסס על הערכים המוגנים שנפגעו, נסיבות העבירה ומידת אשמו של הנאשם ועל-פי מדיניות הענישה הנוהגת.

8. **אשר לערכים המוגנים** - פגיעה בגופו של אדם פוגעת בזכותו לכבוד ולשלמות הגוף ולהגנה על ערכים אלה. בענייננו מידת הפגיעה בערכים המוגנים בינונית.

9. **אשר לנסיבות** - בענייננו הוצגו שפע של מסמכים המלמדים על קרבה משמעותית ביותר לסייג האחריות הפלילית. הנאשמת טוענת כי התגוננה מפני התנהגותו האלימה של המתלונן, ומסמכי האבחון השונים עולה כי אכן עלתה אינדיקציה להתנהגות שכזו מצד המתלונן, שאף הוא אדם עם מוגבלות. אמנם נגרם נזק פיזי למתלונן והנזק הפוטנציאלי גבוה אף יותר, אך כאמור, מידת אחריות של הנאשמת למעשיה נמוכה ביותר.

10. **אשר למדיניות הענישה הנוהגת** - ברגיל בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות העונש המקובל והראוי הוא מאסר בפועל, ופחות מכך בעבודות שירות. מפנה לדוגמה לרע"פ 5785/12 **מליחי נ' מ"י** (מיום 13.8.2012) שהסתיים במאסר בעבודות שירות, וכן לרע"פ 489/21 **ביטאו נ' מ"י** (מיום 26.1.2021) שם נקבע מתחם שבין 12 ל-20 חודשי מאסר ועונש של 10 חודשי מאסר שהוחמר מ-6 חודשי עבודות שירות בנסיבות חמורות בהרבה ממקרנו.

11. **מתחם העונש** - בענייננו הנסיבות הן ייחודיות, ויש לשקלל במידה רבה, את קרבת הנאשמת לסייג האחריות הפלילית ולתת לו משקל מירבי בנסיבות ביצוע העבירה. לכן המתחם בנסיבות מקרה זה בלבד, צריך לעמוד על מאסר קצר ועד 6 חודשי מאסר.

חריגה מהמתחם משיקולי צדק ונוכח נסיבות אישיות

12. לא אשוב ואפרט את נסיבותיה הקשות של הנאשמת ואת היותה אדם עם מוגבלות. אציין כי היא נעדרת עבר פלילי, קיבלה אחריות למעשיה ואין לה תיקים נוספים. לאורך חייה למדה במסגרות מתאימות ואף ניסתה לעבוד במקומות שונים, אך בשל מגבלותיה לא הצליחה לשמור על יציבות תעסוקתית. היא מגיעה ממשפחה תומכת וזו מהווה לה מקור תמיכה משמעותי, כמו גם גורמי טיפול אחרים עמם נמצאת בקשר. במכלול הנסיבות ומשיקולים של צדק, הטלת עונש שיכלול רכיב של מאסר ולו בעבודות שירות, אינו יכול לעמוד בעקרונות הצדק והמידתיות, ועלול להעמיד בסיכון את הנאשמת, שבעניינה קיימת גם אינדיקציה לאובדנות. על-כן, ובהתאם להלכת קלנר [ע"פ 4456/14 **קלנר ואח' נ' מ"י** (מיום 29.12.2015)] זהו המקרה שיש לחרוג בו מטעמים של צדק ולהטיל עונש שאינו כולל רכיב של מאסר גם לא בעבודות שירות, שעה שברור שהנאשמת לא תהא כשירה לסוג כזה של עונש.

גזירת הדין

13. לפיכך גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. 60 שעות של"ץ. שירות המבחן יגיש תוכנית עד ליום 1.9.2023 והנאשמת מוזהרת לבצע את השעות בהתאם לתוכנית שירות המבחן ובפיקוחו.

ב. מבחן למשך 12 חודשים מהיום בפיקוח שירות המבחן.

הנאשמת הוזהרה כי אם לא תבצע את השל"ץ או המבחן כנדרש, ניתן יהיה לפתוח מחדש את הדיון ולהטיל עליה כל עונש אחר כולל מאסר.

יש לשלוח לשירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ז תמוז תשפ"ג, 16 יולי 2023, במעמד הצדדים.